

Fokusera med din kamera

Din kamera har ett avancerat autofokussystem som ser till att dina foton blir skarpa, så att du kan koncentrera dig på kompositionen. Men vet du hur flexibelt systemet är?

Så här fungerar autofokus

Precis bakom objektivfattningen i kameran finns en spegel som vinklats 45 grader. I den reflekteras ljus från objektivet till sökaren. Allt ljus reflekteras dock inte uppåt. Mitten av spegeln är bara delvis försilvrad vilket innebär att en del av ljuset passerar igenom den.

Bakom huvudspegeln finns en mindre, sekundär spegel. I den reflekteras ljus ned till en autofokussensor längst ned i kameran. Den här sensorn söker efter återkommande mönster och kan mäta hur ofokuserad en bild är. Data skickas till fokuseringsmotorn i objektivet så att bilden fokuseras.

Förbättra fokus med autofokuspunkter

Alla kameror har flera autofokuspunkter, från ett fåtal i till många tiotal. Med automatiska val av autofokuspunkter läses motivets avstånd in av alla punkter när du trycker på slutarknappen. Om mer än en punkt lyser upp betyder det alla de här punkterna skickar liknande fokusavstånd till kameran. Varje fokuseringspunkt klarar att skicka exakta fokuseringsdata till objektivet, så varför finns det då så många? Skälet är att du ska kunna välja vilka punkter du vill ska vara aktiva. Du kan välja en, flera eller alla punkter. En aktiv autofokuspunkt visas i kamerans sökare och gör en avståndsmätning från den del av motivet som är närmast kameran. Inga avläsningar görs för inaktiva punkter.

Vanligtvis är det bäst att välja den centrala punkten, eftersom den är mest känslig. Placera den här punkten över den del av motivet som du vill fokusera på, och tryck sedan ned slutarknappen halvvägs. Fokuseringen låses. Nu kan du komponera om bilden i sökaren och trycka ned slutarknappen helt så att bilden tas. Du kan även välja en aktiv fokuspunkt utanför mitten. Välj en punkt som täcker den del av motivet som du vill fokusera på.

Därför ska du byta autofokusmetoder

Olika kameror har olika fokusmetoder. Välj den som passar ditt motiv. Nedan exempel gäller de flesta Canon EOS-modeller

One-Shot AF:

Passar bäst för stillastående motiv som landskap och porträtt.

När du trycker ned slutarknappen halvvägs fokuserar objektivet och fokuseringen låses.

Autofokuspunkterna som skapar fokus och en grön fokuseringsindikator visas i sökaren. Om kameran inte kan fokusera, exempelvis om motivet är för nära, kommer fokuseringsindikatorn att blinka och du kan inte trycka ned slutaren för att ta bilden.

AI Servo AF:

Passar bäst för rörliga motiv där avståndet motivet ändras.

När du trycker ned slutarknappen halvvägs fokuserar objektivet på motivet. Om du fortsätter att hålla knappen nedtryckt halvvägs fokuserar objektivet om kontinuerligt om motivet rör på sig eller om fokusavståndet ändras. Fokusspårningen fortsätter så länge motivet täcks av en aktiv autofokuspunkt.

AI Focus AF:

Passar bäst för motiv som rör sig oregelbundet, exempelvis djur.

Kameran växlar automatiskt från One-Shot AF till AI Servo AF om motivet rör sig.

AF-hjälpbelysning

Vid svagt ljus kan en AF-hjälpbelysning hjälpa dig med korrekt skärpa. På kameror med inbyggd blyxt sker detta via en serie blyxtar och funktionen är effektiv upp till ca fyra meter. Annars kan en extern blyxt användas och AF-hjälpbelysningen tänds då som ett rutnät med rött ljus. Motivet bör vara högst 10 meter bort beroende på vilken blyxt som används.

Fokusera i Live View

Många kameror erbjuder olika fokuseringslägen i Live View.

En av fördelarna med att använda Live View är att du enklare kan se skärpedjupet än med den optiska sökaren. Genom att trycka in skärpedjupsknappen kan du se hur bilden kommer att se ut med vald bländare. Större bländare, som $f/4$, ger ett begränsat skärpedjup så att endast mindre områden framför och bakom fokusplanet ser skarpt ut. Mindre bländare, som $f/16$, ger ett större område med skärpa. Mindre ljus når sensorn när du minskar storleken på bländaröppningen för skärpedjupskontroll. Bilden som visas genom den optiska sökaren blir då mörkare. Däremot blir inte LCD-skärmen på kamerans baksida mörkare eftersom kameran förstärker ljuset som når skärmen. På så sätt kan du enklare se skärpedjupet med Live View.

Manuell fokusering

Autofokus är väldigt effektivt men det kan finnas tillfällen då du vill experimentera med fokuspunkten. När du fotograferar landskap kan du exempelvis maximera skärpedjupet genom att fokusera en tredjedel in på motivet. Du kan göra det genom att välja den centrala autofokuspunkten och placera den på en lämplig del av motivet. Tryck ned slutaren halvvägs och lås fokus innan du komponerar om bilden. Tänk på att du måste ställa om fokus för varje bild du tar.

Om du planerar att ta flera bilder på landskapet, exempelvis med olika exponeringsinställningar, ska du använda manuell fokusering. Det finns en liten omkopplare på sidan av objektivet som kan ställas om från "AF" till "MF".

Visste du att du kan justera sökaren efter din synskärpa?

Det är viktigt att dina ögon kan fokusera på bilden som visas i den optiska sökaren. Det kan underlätta om du använder glasögon, men det är ofta bättre om du använder den ofta inbyggda dioptrikorrigeringslinsen. Hur du justerar skärpan i den optiska sökaren varierar mellan olika tillverkare och modeller men oftast sitter det ett litet hjul vid sidan av sökarakularet. Titta in i sökaren och vrid hjulet, först i en riktning och sedan åt det andra, tills de svarta rektanglarna som indikerar placeringen för fokuspunkterna är som skarpast.